

دفتر مجلس انصار اللہ بھارت

Office Of The Majlis Ansarullah Bharat

Mohallah Ahmadiyya Qadian-143516, Distt.Gurdaspur (Punjab) INDIA

Mob:9682536974, E-Mail.: ansarullah@qadian.in

ਮੁਹੱਲਾ ਅਹਮਦੀਆ ਕਾਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)

- ਜੰਗੇ ਬਦਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ
- ਮਿਡਲ ਈਸਟ ਵਿਚੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ, ਖਾਸ ਦੁਆਵਾਂ ਦੀ ਤਹਰੀਕ

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਨ ਖ਼ੁਤਬਾ ਜੁਮਾ ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਮਸਰੂਰ ਅਹਮਦ ਖਲੀਫਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਅਲ-ਖਾਮਿਸ
ਅੱਯਾਦਹੁੱਲਾ ਤਆਲਾ ਬਿਨਸਰਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼, 10 ਨਵੰਬਰ 2023 ਮਸਜਿਦ ਮੁਬਾਰਕ, ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਟਿਲਫੋਰਡ, ਯੂ.ਕੇ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ
الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۝ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

ਤਸਹੁਦ, ਤਾਉਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤੁਲ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਿਲਾਵਤ ਮਗਰੋਂ ਹਜ਼ੂਰੇ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਬਦਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਬਾਦ ਦਾ ਮੈਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੋ ਹਿਜਰੀ ਦੇ ਕਿਸਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਜਨੱਤੁਲ ਬਕੀਅ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਦੀਨਾ ਵਿਚੋਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਬੀਲੀਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਕਬਰਸਤਾਨ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਮਦੀਨਾ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਕਬਰਸਤਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਸੋ, ਬਕੀ-ਉਲ-ਗ਼ਰਕਦ ਦੇ ਕਬਰਸਤਾਨ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਬਕੀਅ ਅਰਬੀ ਵਿਚੋਂ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਦਰਖਤ ਹੋਣ। ਇਸ ਕਬਰਸਤਾਨ ਨੂੰ ਜਨੱਤੁਲ ਬਕੀਅ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਸਾਹਿਬ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੋ ਬਿਆਨ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋ ਹਿਜਰੀ ਵਿਚੋਂ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਇਕ ਮਕਬਰਾ ਚੁਣਿਆ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਨੱਤੁਲ ਬਕੀਅ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ ਇਸ ਮਕਬਰਾ ਵਿਚੋਂ ਦਫ਼ਨ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਉਸਮਾਨ ਬਿਨ ਮਜ਼ਊਨ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੋ ਸਨ। ਆਪ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੋ ਬਹੁਤ ਨੇਕ ਅਤੇ ਇਬਾਦਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸੂਫੀ ਆਦਮੀ ਸਨ। ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਦ ਇਕ ਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਤੋਂ ਸਨਿਆਸੀ ਬਣ ਕੇ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਤੇ ਬਚਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਰੱਬੀ ਇਬਾਦਤ ਲਈ ਵਕਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ। ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਬ ਦਾ ਹੱਕ ਰਬ ਨੂੰ ਦਿਓ। ਪਤਨੀ ਤੇ ਬਚਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕ ਪਤਨੀ ਤੇ ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਓ। ਮਹਿਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਦਿਓ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਫ਼ਸ ਦਾ ਹੱਕ ਆਪਣੇ ਨਫ਼ਸ ਨੂੰ ਦਿਓ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਰਬ ਦੇ ਤੈਅ ਹੱਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਇਬਾਦਤ ਵਿਚੋਂ ਦਾਖ਼ਲ ਹੈ। ਅਰਥਾਤ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵੀ ਇਬਾਦਤ ਵਿਚੋਂ ਦਾਖ਼ਲ ਹੈ। ਸੋ, ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਉਸਮਾਨ ਬਿਨ ਮਜ਼ਊਨ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੋ ਨੂੰ ਸਨਿਆਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਵਿਚੋਂ ਸਨਿਆਸ ਨੂੰ ਆਖ਼ੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ

ਆਪਣੀ ਉਮੱਤ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹੀ। ਉਸਮਾਨ ਬਿਨ ਮਜ਼ੂਨਿ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੋ ਦੇ ਆਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਦਾ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਾਖੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਦੇ ਬਾਦ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਗਿੱਲੀਆਂ ਸਨ। ਉਸਮਾਨ ਬਿਨ ਮਜ਼ੂਨਿ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੋ ਦੇ ਆਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਦਾ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਾਖੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆ।

ਹਜ਼ੂਰੇ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਹੁਣ ਮੈਂ ਗ਼ਜ਼ਵਾਹ ਬਨੀ ਗ਼ਤਫ਼ਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੂੰ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਗ਼ਤਫ਼ਾਨ ਦੀ ਸ਼ਾਖ਼ ਬਨੀ ਸਾਲਬਾਅ ਅਤੇ ਬਨੂ ਮਹਾਰਿਬ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਕ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਜਮਾਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲਣ ਉੱਤੇ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ 450 ਸਹਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਕਲੇ। ਮਹੀਨਾ ਰਬੀ-ਉਲ-ਅਵੱਲ ਤਿੰਨ ਹਿਜਰੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗ਼ਜ਼ਵਾਹ ਪੈਸ਼ ਆਇਆ। ਮੁਸਰਿਕਾਂ ਦੀ ਜੱਥਾ ਬੰਦੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨਿਕਲੇ ਤਾਂ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਬਨੂ ਗ਼ਤਫ਼ਾਨ ਦਾ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਿਲਿਆ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹਾਬੀਆਂ ਨੇ ਫੜ ਕੇ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਪੈਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬੀਲੇ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹਰਕਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਲਸ਼ਕਰ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਸਗੋਂ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਗੇ। ਸੇ, ਜਦੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਵਧੇ ਤਾਂ ਸੱਚੇ ਸੱਚੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨ ਕੀਤਾ। ਸਗੋਂ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ। ਇਸੇ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਉਹ ਕਿੱਸਾ ਪੈਸ਼ ਆਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਇਕ ਰੁਖ਼ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਲੰਮੇ ਪਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਹਾਬੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਸਥ ਸਨ ਤਾਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਉੱਤੇ ਤਲਵਾਰ ਸੌਂਤ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਹੇ ਮੁਹਮਦ ! ਹੁਣ ਤੈਨੂੰ ਮੈਥੋਂ ਕੌਣ ਬਚਾਵੇਗਾ ? ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਰਬੱ। ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਤਲਵਾਰ ਡਿਗੋਂ ਗਈ।

ਇਸ ਗ਼ਜ਼ਵਾਹ ਦੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕਿੱਸਾ ਹਜ਼ਰਤ ਰੁਕਈਆ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਦੇ ਆਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਉੱਮੈ ਕਲਸੂਮ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਸਾਖੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਬਦਰ ਲਈ ਗਏ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਰੁਕਈਆ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਬਿਮਾਰ ਸਨ। ਸੇ, ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਹਜ਼ਰਤ ਉਸਮਾਨ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੋ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਰਬੱ ਨੇ ਉੱਮੈ ਕਲਸੂਮ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਦਾ ਨਿਕਾਹ ਰੁਕਈਆ ਜਿੰਨੇ ਹਕ ਮਿਹਰ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਵਤੀਰੇ ਉੱਤੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਦ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਿ

ਵਸਲੱਮ ਉੱਮੇ ਕਲਸੂਮ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਕੋਲ੍ਹ ਆਏ ਅਤੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਹੇ ਮੇਰੀ ਪਿਆਰੀ ਬੇਟੀ ! ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਪਾਇਆ ? ਉਸ ਉੱਤੇ ਉੱਮੇ ਕਲਸੂਮ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਮਾਨ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੇ ਸਰਵੇਤਮ ਪਤੀ ਹਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਉੱਮੇ ਕਲਸੂਮ ਨੇ ਹਿਜਰੀ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਕੇ ਆਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਈ ਸਨ । ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਉੱਮੇ ਕਲਸੂਮ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਦੇ ਆਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਉੱਤੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੇਰੀ ਤੀਜੀ ਬੇਟੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਵੀ ਉਸਮਾਨ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਸਾਹਿਬ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੇ, ਹਜ਼ਰਤ ਉੱਮੇ ਕਲਸੂਮ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੁਕਈਆ ਪੁਤਰੀ ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਪਤਨੀ ਹਜ਼ਰਤ ਉਸਮਾਨ ਬਿਨ ਅਫ਼ਵਾਨ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੇ ਦੇ ਆਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਦੇ ਬਾਦ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ, ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਫ਼ਾਤਮਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਰ ਰੁਕੱਯਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸਨ, ਹਜ਼ਰਤ ਉਸਮਾਨ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੇ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹਜ਼ਰਤ ਉਸਮਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ਨੂਰੈਨ, ਦੇ ਨੂਰਾਂ ਵਾਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਉੱਮੇ ਕਲਸੂਮ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਦਾ ਨਿਕਾਹ ਰਬੀ-ਉਲੱ-ਅਵੱਲ ਤਿੰਨ ਹਿਜਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਇਹ ਹਜ਼ਰਤ ਉੱਮੇ ਕਲਸੂਮ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਸੀ । ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਰੁਕੱਯਾ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਉੱਮੇ ਕਲਸੂਮ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹਾ ਦੇ ਨਿਕਾਹ ਹਜ਼ੂਰ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੇ ਚਾਚਾ ਅਬੂ ਲਹਬ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਸਨ । ਪਰ ਵਿਦਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਨਿਕਾਹ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਿਸਿੱਆਂ ਵਿੱਚ ਗ਼ਜ਼ਵਾਹ ਬਨੂ ਸੂਲੈਮ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ । ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਬਨੂ ਸੂਲੈਮ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜਮਾਂ ਹੈ । ਇਸ ਉੱਤੇ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਮਦੀਨਾ ਵਿੱਚ ਅਬਦੁੱਲਾਹ ਬਿਨ ਉੱਮੇ ਮਕਤੂਮ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉਪੱ ਤੈਨਾਤ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਹਾਬੀਆਂ ਨਾਲ 06 ਜਮਾਦੀ-ਉਲੱ-ਊਲਾ ਨੂੰ ਨਿਕਲੇ । ਇਕੱ ਹੋਰ ਸਾਖੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉਪੱ ਤੈਨਾਤ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਸੀ । ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੂੰ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਬਨੂ ਸੂਲੈਮ ਦਾ ਇਕੱ ਆਦਮੀ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਦਸਿੱਆ ਕਿ ਬਨੂ ਸੂਲੈਮ ਨਠੱ ਗਏ ਹਨ । ਪਤਾ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਠੀਕ ਸਾਬਤ ਹੋਈ । ਸੇ, ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਪਰਤ ਗਏ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਨ ਹੋਈ ।

ਇਕੱ ਸਰਯਾ ਜੈਦ ਬਿਨ ਹਾਰਸ ਹੈ । ਇਸ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱ ਦਿਨ ਸਫ਼ਵਾਨ ਬਿਨ ਉਮੱਯਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡਾ ਵਿਉਪਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਮ ਤਕੱ ਜਾਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਇਕੱ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਰਾਹ ਛੱਡ ਕੇ ਇਰਾਕ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਮ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ । ਸੇ, ਰਾਹ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਇਕੱ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਫ਼ਵਾਨ ਬਿਨ ਉਮੱਯਾ ਨੇ ਤੁਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ਲੇ ਨੇ ਤਿਆਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ । ਇਹ ਸਰਯਾ ਜਮਾਦੀ-ਉਲੱ-ਆਖ਼ਿਰ ਤਿੰਨ

ਹਿਜਰੀ ਵਿਚ ਪੈਸ਼ ਆਇਆ । ਕਾਫ਼ਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਮਦੀਨਾ ਨ ਪਹੁੰਚੇ । ਪਰ ਰਬ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ । ਸੋ, ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ 100 ਘੁੜ੍ਹ ਸਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਰਤ ਜੈਦ ਬਿਨ ਹਾਰਸ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੋ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ । ਇਹ ਹਜ਼ਰਤ ਜੈਦ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੋ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਰਯਾ ਸੀ । ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਅਮੀਰ ਵੱਜੋਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਵਾਪਸ ਆਏ ।

ਹਜ਼ੂਰੇ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿਉਪਾਰੀ ਕਾਫ਼ਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਰੋਕਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਫ਼ਲੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲਾਭ ਫ਼ਿਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ । ਇਹਨਾਂ ਕਾਫ਼ਲੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਅਜੱ ਕਲ ਵੱਖੇ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਆਰਥਿਕ ਰੋਕਾਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ । ਅਜੱ ਕਲ੍ਹ ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਕਈ ਵਾਰ ਵਧੀਕੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਰੋਕਾਂ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ । ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਉੱਤੇ ਕੀ ਆਰੋਪ ਲਾਉਣਾ ਹੈ ।

ਖ਼ੁਤਬੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਹਜ਼ੂਰੇ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਲਈ ਮੁੜ ਦੁਆ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ । ਹੁਣ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਹਨਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਨੇ ਡਰਦੇ ਡਰਦੇ ਹੀ ਸਹੀ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਸਗੋਂ ਹੁਣ ਤਾਂ ਕੁਝ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਸਾਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਦੇ ਹੋ । ਸੋ, ਨਿਕੀਆਂ ਨਿਕੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਗ਼ੈਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ । ਹੁਣ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਚਾਰ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਜੰਗ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਫ਼ਲਸਤੀਨੀਆਂ ਤਕ ਮਦਦ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ । ਰਬ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਅਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਵੀਹ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਤਬਾਹੀ ਕਰਨੀ ਹੈ । ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵੱਡੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਹਤੱਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ । ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਹਨ । ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਬ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਤਕ ਢਿਲੱ ਦਿੰਦਾ ਹੈ । ਫ਼ਿਰ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ । ਸਗੋਂ ਅਗੱਲਾ ਸੰਸਾਰ ਵੀ ਹੈ । ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਪਕੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗੱਲੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪਕੜ ਹੋਵੇਗੀ । ਸੋ, ਸਾਨੂੰ ਮਜ਼ਲੂਮ ਫ਼ਲਸਤੀਨੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦੁਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਰਬ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਏ । ਆਮੀਨ

ਖ਼ੁਤਬੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਹਜ਼ੂਰੇ ਅਨਵਰ ਨੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਜਨਾਜ਼ਾ ਗਾਇਬ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

01 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਸੂਰਾ ਬਾਸਮਾ ਸਾਹਿਬਾ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਹਮੀਦੁਰਰਹਿਮਾਨ ਖ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ।

02 ਚੌਧਰੀ ਰਸ਼ੀਦ ਅਹਮਦ ਸਾਹਿਬ ਪੂਰਵ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜ਼ਰਈ ਯੂਨਿਵਰਸਟੀ ਫ਼ੈਸਲਾਬਾਦ ।

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ مُحَمَّدٌ هُوَ نَسْتَعِيْنُهُ وَنَسْتَعْفِرُ مِنْهُ وَنُوْمِنُ بِهِ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا
 مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يُّضِلِّ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَنَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَنَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ عِبَادَ اللّٰهِ رَحِمَكُمُ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ
 يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاِتَّآءِ ذِي الْقُرْبٰى وَيَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَاۗءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ اذْكُرُوْا اللّٰهَ يَذْكُرْكُمْ وَادْعُوْهُ
 يَسْتَجِبْ لَكُمْ وَلِذِكْرِ اللّٰهِ اَكْبَرُ۔